

Jag, min fru och min Segway

Jag har en Segway. En av de tvåhjuliga apparaterna som tidnigarna skrivit om den senaste tiden. Jag tänkte här berätta lite om min Segway.

Olika media har som sagt var skrivit en del om dessa Segway. För er som inte vet vad en Segway är för något kan jag berätta att en Segway ser ut som om någon monterat av första hjulparet på en skrinna och låtit draghandtaget vara kvar. Man har därefter lyft upp handtaget som man drar skrinna med och ställt sig på plattan mellan hjulen. För den som är bara lite bevandrad i fysikens lagar är det uppenbart att två hjul jämte varandra med en träplatta mellan inte är något man bör kliva upp på. Inte om man vill ha en blodig näsa vill säga. Detta är i princip en Segway. Bara det att en Segway inte faller omkull. Den bara står där helt utan att personen som just klivit upp på den gör något. När personen i fråga lutar sig en aning framåt börjar hon sakta rulla framåt. När hon sedan lutar sig en aning bakåt stannar hon och börjar sedan sakta rulla bakåt. När hon vrider på ett litet handtag på vänster sida av handtaget svänger hon vänster. När hon vrider det lilla handtaget svänger hon istället höger. Personen på Segway'n är min fru och hon håller på att visa den för min far som är mer än sugen på att pröva. Segway'n styrs och håller sig uppe med hjälp av ett antal datorer och ett par elmotorer. För säkerhets skull har den dubbla system så om ett går sönder tar det andra över.

När jag är ute och åker på min Segway får jag i allmänhet två frågor och efter det ett "Oj! Vad bra den där måste vara för dig!". Fråga ett är "Hur håller du ballansen?", och fråga två är "Vad kostade den?".

Jag håller inte ballansen. Den gör det åt mig. Det är till och med så att jag har usel ballans, riktigt usel. Jag har nämligen ett handikapp. När jag föddes behagade jag nämligen komma ut med häcken först och så blev det som det blev. Jag har en CP-skada vilket i princip betyder att mina muskler inte riktigt gör det jag vill. Bland annat resulterar detta i usel ballans. Andra biverkningar är att jag inte orkar gå speciellt långt och att min rullande, knäande gång givit mig problem med min rygg. Ryggproblemen blir värre om jag sitter ned längre stunder. Således laddar jag alltid upp med extra kuddar i TV-soffan och bakom ratten. När jag ställer mig på min Segway och håller mig i handtaget får jag all den ballans jag inte har normalt. Att stå på en Segway är nämligen lika tryggt som att stå på marken och hålla sig i ett räcke. Inte ens jag ramlar omkull då. "Men om den går sönder eller dör?" Ja. Då faller jag. Men inte lika illa som min kompis som cyklar till jobbet varje dag och när han vurpar skrapar upp både det ena och det andra. Alla ramlar vi i backen ibland men jag lovar att i en ballanstävling med mig på en Segway och en "normal" människa på en cykel skulle jag vinna jämt.

Segway är en dyr sak. En ny kostar ca 60 000 kr vilket för oss (min fru och mig) är alldeles för dyrt. När jag för första gången såg en på TV i ett brittiskt motormagasin viste jag att direkt att en sådan grej skulle göra livet mycket lättare för mig. När jag och min fru ett par år senare stötte på ägaren till Gramtec Innovation i Kinna inne på en järnhandels ståendes på just en sådan grej visste jag att jag inte fick låta den chansen gå mig förbi. Till min förvåning visade det sig att min fru var gammal kompis med mannen på Segway'n och det tog inte lång

tid innan vi fick pröva en. Efter att min fru och jag tagit vår första riktiga promenad tillsammans sida vid sida var jag helt säker på att detta var grejen för mig.

Jag satte genast igång med att försöka få de tunga hjulen vid landstinget att rulla. Jag samlade argument och nästa gång det var dags för sprutor hos min läkare berättade jag om vad jag hade prövat för grej och att jag nu undrade om man kunde få en utskriven som hjälpmedel. Mina bägge läkare var helt överens (jag bytte läkare under denna tid) om att detta hjälpmedel skulle göra mitt liv lättare så man skrev ut ett läkarintyg där man rekommenderade en Segway som jag skulle ge till min arbetsterapeut. Min arbetsterapeut fick också läsa om Segway'n och också hon menade att detta skulle vara något för mig. Tyvärr var inte kommunen av samma åsikt. Dom är ju rätt dyra om inte särskilt dyra jämfört med en elrullstol. Så där tog det stopp.

Jag hade dock bestämt mig och jag började leta efter fonder på nätet.

På något sätt skulle jag få ihop pengarna! Efter ett halvår hade jag fått två jakande svar från fonder som, precis som mina läkare, min arbetsterapeut, mina vänner, släktingar och arbetskamrater tyckte att jag skulle få ett lättare liv med en Segway. En fond var villig att bidra med 5000 kr och en annan med 10 000 kr. Således hade jag nu 15 000 kr. Tyvärr inte tillräckligt men Lisa på Gramtec lovade att hålla ögonen öppna. Kanske det skulle dyka upp något?

Jag väntade ett år och när jag nästan gett upp hoppet fick jag ett samtal från Lisa. En man skulle byta upp sig till en nyare modell och Lisa skulle hjälpa honom att sälja den gamla begagnat! 20 000 kr var det satta priset och när min mor fick höra detta bestämde hon och min styvfar sig för att donera ytterligare 5000 kr för att stödja upp. Sålunda kunde jag bege mig till Gramtec Innovation och kvittera ut min nya begagnade Segway!

Det visade sig att både jag och min fru kraftigt hade underskattat nyttan med en Segway. Vi kunde nu promenera jämte varandra och samtidigt hålla handen! Vi kunde efter en del trixande få in den i baksätet på vår lilla Toyota Prius och sålunda kunde vi nu också stanna till i en stad och inte vara beroende av bilen. Min värld ökade i ett slag från en radie om femtio meter runt bilen till en mil! Det kan tyckas förment mot de med dålig syn men för mig var detta som att få synen tillbaka efter att ha varit blind. Jag kunde göra egna utflykter utan bilen och efter ett par veckor hade jag varit på ställen runt Borås där jag arbetar och Vegby strax söder om Ulricehamn där jag bor där jag aldrig tidigare varit och dit jag omöjligt kunnat ta mig på egen hand. Jag har handlat på Gekås i Ullared ståendes på min Segway, Vi syskon i min familj ordnar varje år en cykelträff och för första gången kunde jag "cykla" med runt hela turen utan hjälp av andra. Jag har för första gången tagit mig hela vandringsvägen runt "näset" vid mitt föräldrahem. Något jag aldrig gjort tidigare trots att jag växt upp bara trettio meter från själva leden. Jag har till och med sått mitt eget gräs i min egen trädgård ståendes på min Segway. Ballansen den ger mig och räckvidden den ger mig är olikt alla andra hjälpmedel jag någonsin haft. En permobil sitter man ned i hela tiden vilket min rygg inte klarar och dessutom är de klumpiga tunga saker som kräver ramper och minst en van för att transporteras en längre sträcka. En rullstol har jag men inte armstyrkan att driva den framåt på egen hand. Således får min nu gravida fru stå för knuffandet. Hur hon i framtiden skall knuffa både mig och barnvagn är för oss båda ett mysterium. Vi var i Paris strax efter att vi träffats. Jag, min då blivande fru och min rullstol. Jag minns alla sevärdheter emedan min fru

minns alla trottoarkanter. En Segway kan man kliva av och med hjälp av en snabb omställning av styrsystemet låta själv göra jobbet med de extra höga trottoarkanterna. Det viktigaste för mig med att komma upp ur rullstol, el såväl som analog har ändå varit att komma upp i ögonhöjd. Varje gång jag hamnar i en rullstol är jag tacksam att jag inte sitter där permanent. Det värsta med att sitta i en rullstol, i alla fall för mig, är att man separeras från den övriga världen. Dels kommer man inte fram överallt och dels blir man pratad ned till hela tiden. Man är helt enkelt inte riktigt med. Ögonhöjd är viktigare än man tror.

Åter igen för er som inte är insatta skall jag nu berätta varför jag skrivit dessa rader. Det har visat sig i dagarna att Segway'n inte ännu blivit klassificerat in bland de olika transportmedel vi har idag. Alla transportmedel i Sverige är klassificerade på ett eller annat sätt och går således under ett antal lagar. T ex måste man ha cykelhjälm om man är femton år på en Cykel. Man måste ha säkerhetsbälte i bilen och klass 2 mopeder får inte gå fortare än 45 km i timman. Alla dessa lagar är till för att skydda både den som åker på transportmedlet och de som vistas i trafiken runt det.

Segway'n är ännu inte klassificerad i Sverige och därför får man inte använda den utanför inhägnat område. Nu har Polisen gått ut officiellt med denna information och det kan man förstå då man inte vill att någon skall bli skadad. Vad som händer nu är alltså att jag, om jag åker på min Segway utanför inhägnat område får en böter om 500 kr. Man har också från Polisens sida sagt att man anser att en Segway närmast kan liknas vid en klass 2 moped och man måste således ha mopedkörkort, och godkänd hjälm. Personligen kan jag tycka att klass 2 moped är lite som att skjuta änder med luftvärnskanon. Men det är svårt att klassificera ny teknik och problemet har visat sig är de lagar som styr själva klassificeringen. Har det pedaler så är det en cykel men har det motor också så är det en moped. Går den över en viss hastighet så är det en motorcykel osv. Att få in en Segway i de gamla vanliga mallarna är svårt så länge lagarna är skrivna som det är. Det ligger förslag på ändring men sådant tar tid. Polisens argument för klass 2 moped är att den har motor och väger ca 40 kilo.

Jag måste tyvärr erkänna att med mig på väger den hela 133 kilo (den som är kunnig i matematik kan snabbt räkna ut att jag behöver bli av med ett par kilo). Men 133 kilo är inte mer än t ex en tandemcykel med två vuxna på. Mopedhjälm vill man också att jag skall ha. Jag har en godkänd cykelhjälm på mig när jag kör själv. När jag promenerar med min fru å andra sidan har jag ingen hjälm (precis som att min far inte har någon hjälm på sig när han promenerar med min styvmor). Man menar att hastigheten är en fara. En Segway har en toppfart på 20 km/ timma. Min äldsta brorsdotter cyklar lätt om mig om hon vill och hon går i fyran.

Jag har nu tre önsknings. Den första är att man så snabbt som möjligt klassificerar Segway'n så alla kan få veta vad som gäller. Den andra är att man gör en klok klassificering som inte utgår från fördomar om vad som är möjligt och inte. Vi kommer att se fler och fler möjliga och omöjliga transportmedel i framtiden. Skall Sverige vara det sista landet i Europa som ger möjligheter för många människor?

Den tredje önskan är att man ger utrymme i lagen för att, när Segway'n väl bli klassificerad, ge dispens till de som använder den som ett hjälpmedel så vi kan fortsätta att få se och inte bli blinda igen.

Andreas Hell -Borås